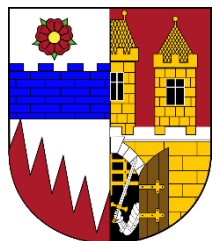

DEMOGRAFIE MORAVA

Petr Fusek

Obeciny 4170, 760 01 Zlín | IČ: 74313975
pfusek@demografiemorava.cz | www.demografiemorava.cz

Městská část Praha 15

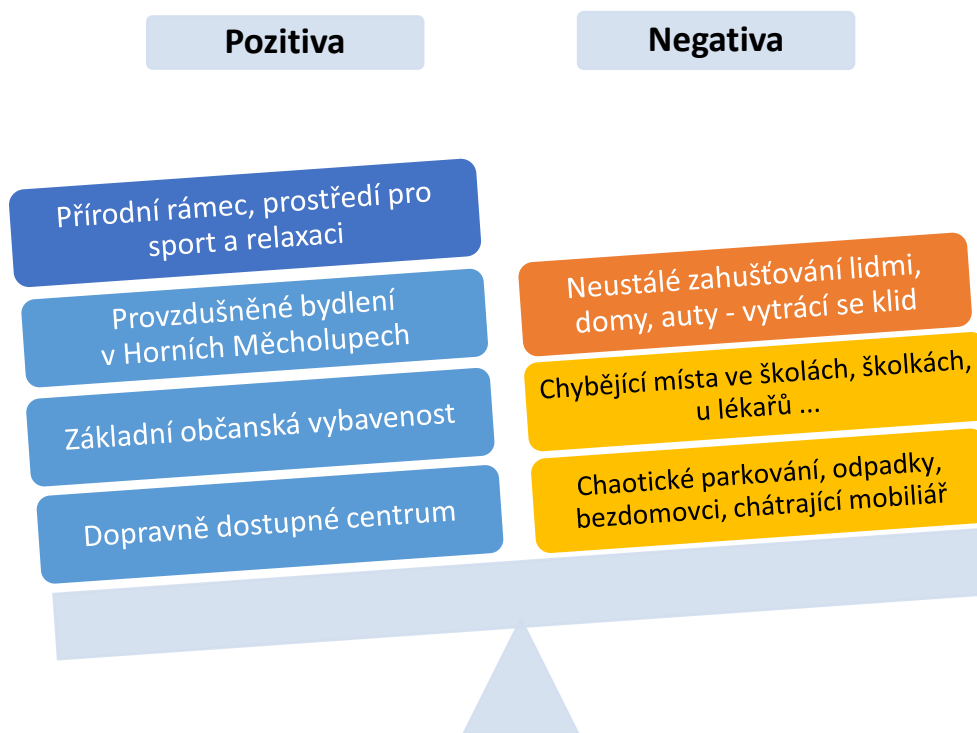
Analýza potřeb a spokojenosti mezigeneračního soužití občanů
Zpráva ze skupinových diskuzí | Červen 2021

OBSAH

1.	RESUMÉ – HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ.....	3
2.	METODOLOGIE	5
3.	PODROBNÁ ZPRÁVA.....	6
3.1.	Vnímané výhody a přínosy z bydlení na Praze 15 – spontánně	6
3.2.	Vnímané nedostatky a problémy v životě na Praze 15 – spontánně.....	9
3.3.	Hodnocení vybraných aspektů života na Praze 15.....	13
3.4.	Do čeho by měla MČ Praha 15 strategicky investovat?	16
3.5.	Spokojenost s Úřadem MČ Praha 15	19
3.6.	Komunikace s Úřadem MČ Praha 15.....	21
3.7.	Jak jsou uspokojovány specifické potřeby seniorů.....	23
3.8.	Hodnocení komunikačních kanálů	31
4.	ZPRACOVATEL STUDIE.....	33

1. RESUMÉ – HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- Genius loci zřejmě pozvolna podléhá ruchu města. Následující graf ukazuje, pro které hodnoty mají lidé Prahu 15 rádi a co jim vadí.

- Praha 15 potřebuje koncepci do budoucna (nejen) pro rozvoj dopravní infrastruktury, aby se nepropadala do chaosu.
- Zdejší občané chtějí být včas seznámeni se stavebními projekty, neboť se obávají, že developéři bezcitně zlikvidují prvky genia loci. První na řadě je přestavba OC Taškent a lidé podléhají pocitu, že tam je kdosi vodí za nos. Kde chybí komunikace, vzniká prostor pro spekulace.
- Aktuálně by radnice efektivně zabodovala např. s obnovou a údržbou vozovek a chodníků, narýsováním míst na parkovištích, ohrazením a zastřešením kontejnerů na odpad, přidáním kontejnerů na oleje a bioodpad, opravou obecních budov (koleje, prodejny, obchodní centra), obnovou městského mobiliáře v ulicích i v parku, včetně lesního a také zeleně.
- Výše zmíněný chaos je vnímán také v pestrosti u fasád. Praha 15 patrně dorostla do proporcí, kdy by jí prospěla konzultace s urbanisty. Výsledkem by mohlo být zklidnění prostoru a následně i myslí obyvatel.

USPOKOJOVÁNÍ POTŘEB U SENIORŮ

- Služby pro seniory na Praze 15 jsou považovány za dostatečné, avšak někteří staří lidé o nich málo vědí. Přidejte informace na vývěsky v obchodních centrech a prodejnách.
- Kapacita lékařů nedostačuje potřebám seniorů. Přiveďte stomatology a další odborné lékaře.
- Myšlenka propojit ve společných aktivitách seniory a malé děti je vcelku známa a podporována. Byl zjištěn zájem zřídit komunitní centra v Hostivaři, Horních Měcholupech a Petrovicích.
- Lidem chybí sousedská blízkost, dřívější rys Prahy 15. Dobré vztahy nelze nařídít shora, sousedská setkání musí vznikat spontánně kolem přirozených organizátorů. Od Úřadu MČ se očekává ocenění a citlivá podpora.
- Volnočasových aktivit pro seniory je relativně dost. Klíčové je dostat informace o nich k seniorům, protože lidé v tomto věku se celkově méně zajímají o novinky ve svém okolí.

ÚŘAD MČ PRAHA 15 A KOMUNIKACE

- V jednání s úředníky MČ lidé ocenili odbornost a vstřícnost.
- Časopis Hlasatel a webové stránky Prahy 15 plní svůj účel dobře.
- Mobilní rozhlas by potřeboval intenzivněji proniknout mezi obyvatele. Někteří o něm nevědí, jiní si ho neumějí instalovat a používat. Doporučujeme nabízet osobní pomoc na kontaktních místech s občany.
- Je požadován prostor pro Prahu 15 v metropolitní televizi PRAHA TV. Doporučujeme jako vhodný komunikační kanál se seniory.
- V ulicích chybí policejní hlídky, vytrácí se někdejší pocit bezpečí.
- Vadí přestěhování Úřadu práce do vnitřní Prahy. Pro seniory a handicapované je to namáhavá výprava.

2. METODOLOGIE

HLAVNÍ METODY:

- 1) Skupinová diskuse (focus group discussion)
- 2) Individuální hloubkové rozhovory (in-depth interviews)

V souladu s obvyklými metodickými postupy byly diskuse i rozhovory vedeny od obecných témat ke konkrétním a se zřetelem na důležitost spontánních výpovědí. Proto byla respondentům nejprve poskytnuta možnost sdělit své názory celistvě a bez omezení a teprve následně byli doptáváni ke konkrétním aspektům.

Ve zprávě jsou citovány vybrané autentické výroky respondentů.

ZKOUMANÝ VZOREK:

Občané Prahy 15 v následujícím složení:

- s bydlištěm v Horních Měcholupech
- s bydlištěm v Hostivaři
- senioři z obou částí

TERMÍN SBĚRU DAT: 22.-23. 6. 2021.

3. PODROBNÁ ZPRÁVA

3.1. Vnímané výhody a přínosy z bydlení na Praze 15 – spontánně

Diskuse byla vedena v souladu s obvyklou metodikou od obecných a širokých témat ke konkrétním, s cílem zachytit co možná nejširší spektrum názorů a případně zvýrazněnou důležitost některých z nich.

Diskuse byla tedy otevřena otázkami na to, co přítomní obyvatelé MČ Prahy 15 považují na životě v této lokalitě za pozitivní a naopak. Jinými slovy, co je zde těší a motivuje, aby zůstávali bydlet a na druhé straně, které skutečnosti jim život ztrpčují.

Respondenti uvedli následující prvky, které se jim líbí jako obyvatelům Prahy 15:

- Přírodní rámeček, daný především lesoparkem kolem Hostivařské přehrady. Lidé si ho pochvalují jako zdroj klidu v krajině a jako prostor pro relaxaci i běhání či cyklistiku. Navazují na něj cyklostezky dál do Prahy. Do celkově příjemného prostředí začleňují i golfové hřiště.
- Provdzdušená zástavba především v oblasti kolem Veronského náměstí – vysoké panelové domy jsou tam poměrně daleko od sebe, a tak se zde lidé mohou cítit volně. Také mají dostatečný prostor pro vycházky a pobyt venku. Zvláště to oceňují jako prostor pro děti. Stromy, keře, travníky a dětská hřiště. (Kontrast oproti zahuštěnému sídlišti v Hostivaři.)
- Občanská vybavenost odpovídá obvyklému spektru služeb:
 - Obchody včetně prodejen maloobchodních řetězců (Albert, Billa, Kaufland, Lidl).
 - Polikliniky a lékárny.
 - Pošta.
 - Restaurace a bistra, mezi nimi dva pivovary Hostivar s venkovním areálem navazujícím na celkový přírodní ráz MČ.
 - Sportoviště – např. na Šancích, venkovní tělocvična u Sokola.
 - Prodejce automobilů, opravna i myčka.
- Relativně dobrá dostupnost centra městskou hromadnou dopravou (autobusové spoje na dvě linky metra, vlak).
- Strategické umístění vzhledem k dálnicím na Mladou Boleslav, Hradec Králové a Brno. Kromě jiného umožňují pohodový start na výlety.
- Pocit sounáležitosti v komunitě – podílí se na tom výše popsané příjemné prostředí. Lidem může připomínat venkov. Respondenti si vzpomněli na následující společenské aktivity, zacílené na rozvoj vztahů:
 - Senioři mohou využívat svůj klub.
 - Loutkové divadlo pro děti v Sokole.

První tři odrážky uvedli respondenti z obou zkoumaných segmentů, tedy lidé v produktivním věku i senioři v důchodu.

Závěry pro MČ Praha 15:

Zmíněné skutečnosti představují důvody, proč zde lidé bydlí a chtějí bydlet. Zvyšují pocit sounáležitosti. Pokud by o ně přišli, ztratili by motivaci žít zde, zajímat se o dění, podílet se na veřejném životě a v neposlední řadě volit.

Jedinečná je na Praze 15 příroda. Horní Měcholupy umožňují život na neobvykle velkých venkovních plochách se spoustou zeleně. To můžeme považovat za genia loci, nenahraditelný klenot. K němu místní lidé pocítují silnou emoční vazbu. Ostatně hned v úvodu zaznělo spontánní varování před zahušťováním bytovými domy, jehož jsou lidé svědky v sousední Hostivaři.

Citace:

Je tady klid, lesopark. Je tady všechno, co člověk potřebuje.

Hlavně ta příroda. Dostatek přírody. Dá se jít s dětmi ven.

Člověk může jít běhat do lesoparku, může si to projezdít, může na přehradu, to je super.

Největší předností je tu lesopark na běhání a procházky, přátelské vztahy se sousedy - na ulici se zdravíme.

Rekonstruovali areál Na Šancích. Já hned odtud mířím na fotbal a je to tam super. Člověk si zahraje tenis, fotbal, je tam i příměstský tábor pro malé děti. Je tam i lanový park.

Napojení na cyklostezky je tady dobré. Dá se nejen do lesoparku, ale i směrem na Dolní Počernice a potom dál do Kyjí.

Je to relativně klidné a doufejme, že to tak i zůstane vzhledem k plánované výstavbě.

Pro mě je důležité, protože máme děti, že mezi paneláky je dost prostoru a zeleně, hřiště tady jsou.

Narodilo se nám dítě, takže skvělé prostředí pro výchovu dítěte.

Lidé jsou tady lidštější, normální, oproti centru, kde člověk vidí takové divné existence. Jsou tam cizinci a tak.

Je tady docela dost věcí od Sokola. Divadélko loutkové pro děti.

Občanská vybavenost, je tady všechno. Lékárny, školy, poliklinika, obchody, pošta.

Mně se na obou Hostivarech líbí ten otevřený prostor, do té zahrady. Je tam dětské hřiště a kiosky, člověk si tam zarelaxuje, může trávit čas i venku. Něco si koupí a sedne si tam na trávu.

Tady je docela dobrá pizzerie. Harmony v Taškentu vypadá jako zaplivaný pajzl, ale vaří tam super.

Autoopravna, myčka aut, prodejce aut Štěpánek tu je.

Vazba na město, které člověk k životu také potřebuje, je blízké, dostupné. Bydlíme mezi metry. Tady to máte kousek na zelené i na červené metro.

Vlak je dobrý.

Je to kousek na výpadovku na Mladou Boleslav, tam je spousta příležitostí na výlety, koupání a tak. Člověk je velice rychle z Prahy.

A na Jižní spojku.

Příjemné je, že přes ulici máme lesopark.

V r. 1975 ten park vypadal úplně jinak. To se tam jezdilo s kočárem. Paráda. Teď se tam s kočárem nedá projít.

Na kraji Veronského náměstí je to docela dobré. Mám hezký pohled.

Měl jsem obrovský strach, že na Veronském náměstí se začnou stavět baráky, ale zaplať pámbu že jsou tam potrubí. To bychom koukali lidem do oken! Posunulo se to, je to dobré.

Ne všude je řídká zástavba! U nás dodatečně nacpali baráky: sídliště Hornoměřolská, dolní část, k Botiči.

Je lehké spojení do středu města.

Určitě je tady poměrně dobrá obchodní síť.

Doktoři, tady poliklinika Petrovice, to je blízko. Teď se tady objevili nějakí další doktoři.

Klub seniorů v Janovské dělá dobré akce.

3.2. Vnímané nedostatky a problémy v životě na Praze 15 – spontánně

Každá lokalita má také své stinné stránky. Na Praze 15 je rozporuplně vnímána postupující výstavba. Obavy narůstají i z dalších plánovaných staveb.

Respondenti v obecné rovině vyjádřili pochopení pro potřebu nové výstavby. Ostatně podle jejich názoru některé sešlé objekty hyzdí městskou část, některé nesou známky chátrání a morální zaostalosti (např. studentské koleje u tramvajové točny, obchodní středisko Taškent).

Avšak vadí jim zahušťování prostoru vysokými paneláky, kde jediným hlediskem je podle nich zisk developera, aniž by se někdo zodpovědný zabýval tím, jak se lidé cítí, když jim ubývá životní prostor. Zároveň také kritizovali zaostávání infrastruktury za nárůstem počtu obyvatel v nových domech. Diskusi doprovázely silné emoce, které zdůraznily, jak intenzivně lidé prožívají skutečnost, že z jejich oblíbené lokality nenápadně mizí to nejcennější: její duch (genius loci – viz výše).

Konkrétně uvedli následující problémy související s výstavbou:

- Nárůst počtu obyvatel se projevuje zahlcením komunikací (Hornoměřolupská, Plukovníka Mráze, kruhový objezd na Boloňskou), jež ve špičce nedokážou pojmout osobní auta zdejších obyvatel a k tomu autobusy a kamióny. Situaci vyostřila současná oprava vozovek na Průmyslové a Kutnohorské ulici.
- Zvýšená frekvence vozidel je doprovázena stálým hlukem – to kazí oceňovaný klid v lokalitě.
- Senioři se cítí ohroženi na přechodech přes frekventovanou ulici (Hornoměřolupská: Janovská, mezi Lidlem a sídlištěm Hostivař, Milánská: u ZŠ Nad Přehradou).
- Zahuštění výstavby v Hostivaři působí tísnivým dojmem (kontrast s Veronským náměstím) a lidé se obávají dalších výškových domů, a to např.:
 - Na místě dnešní točny tramvajů.
 - U vlakového nádraží Horní Měcholupy.
- Je obtížné umístit děti do mateřské školky nebo základní školy – kapacita přestává stačit.
- Plné stavy mají také zdejší stomatologové, nechtějí přijímat nové pacienty.

Dále respondenti uvedli, že nejsou spokojeni s následujícími jevy:

- Bezdomovci a uživatelé návykových látek – vyskytují se v zarostlé stráni pod nádražím Hostivař, v náletoých dřevinách u nádraží Horní Měcholupy, v okolí Taškentu, na Veronském náměstí.
- Rušení nočního klidu (opilci, konflikty) – nejen senioři postrádají policejní hlídky v Parnské.
- Včas nevyvážené odpadkové koše na cestách v lesoparku – lidé tam teď chodí častěji kvůli omezeným možnostem, a tak také produkují více odpadků.
- Chátrající altánky v lesoparku, v jejichž okolí bývají vidět odhozené injekční stříkačky apod.
- Chybí hřiště pro děti školního věku – pro malé děti a pro dospělé jsou, byť i pro dospělé by jim mohlo být více.
- Některým obyvatelům chybí speciální obchody (zdravá výživa, galanterie), reprezentativnější restaurace a umělecké zážitky (do divadla se musí do vnitřní Prahy).

Závěry pro MČ Praha 15:

Společným jmenovatelem vnímaných problémů na Praze 15 je zahušťování. Přibývá lidí, takže houstne obyvatelstvo a s ním auta v ulicích, domy na sídlištích, děti v mateřských školách, pacienti u odborných lékařů. Vytrácí se klid, na který byli zvyklí starousedlíci a těm to leze na nervy. Vyrušuje je hučení dopravy, hluční opilci před hospodou, vyšší frekvence aut na přechodech pro chodce atd. – Stavějí se nové domy a lidé se obávají, že lokalita ztratí genia loci.

Vážně vadí bezdomovci a drogově závislí.

S nárůstem počtu obyvatel a s uzávěrou kvůli covidu se rychleji plní odpadkové koše a je více vidět na ošuntělé altánky.

Citace:

Abnormální dopravní zatížení tady toho území za poslední dobu neskutečně stoupl. Že lidé, kteří tady bydlí, schovávají auta na noc do podzemních garáží, to je fajn. Ale ráno s nimi vyjedou a speciálně ta Hornoměřolská tepna, která spojuje všechny části Prahy 15, tak to je kolona kamkoli, v jakoukoli hodinu.

Vadí nepřetržitá doprava, protože pořád je slyšet hluk. Je to i ve večerních hodinách. Kdo má otevřené okno, ten se tomu neubrání.

Ten kruhový objezd je přetížený, nestačí to. Autobusy kolabují, že se tam zdržují.

Kutnohorská se opravuje a všechno jede sem. Kolem benzinky, kolem paneláků. Tady je to hrozné. Těžko přejdeme mezi Lidlem a sídlištěm.

Ti, co to tu dělají, nevědí, co dělají. Dva roky jsem chodila, aby přechod do Janovské byl vidět.

Směrem na Petrovice je zatáčka a tam je škola u lesoparku, jak je Milánská. Dopravní policie tam chybí. Je tam zebra. Děti přecházejí a auta toho chodce absolutně nevidí. Ani se tam nebrzdí. Kolikrát tam mohl být chodec sražen.

Stejný problém je pod nádražím, když zahýbáte s autem do sídliště doleva, ve středovém pruhu je nějaká zeleň a není to sestříhané. Přes to křoví nevidí. Tam už bylo hrozně moc bouraček.

Nejenom doprava, školky, školy. Lékaři jsou plní. Jestliže tu mají být nové domy, musí se k tomu postavit i to zázemí.

K zubaři bych musel přes celou Prahu. Tady se žádný zubař pro nás nenašel. Víme, že tu jsou, ale jsou plní.

Souvisí to s tou výstavbou, která nechce skončit. Plány s výstavbou jsou obrovské a to zatíží ty tepny. Plus obchvaty, které povedou kousek od nás.

Jde o to, aby ta zástavba nebyla moc hustá. Na začátku jsme se shodli, že je to tady pěkné, že ty domy nejsou na sobě, že je kolem nich prostor a zeleň.

Hezký paneláček vyrostl naproti VIVU na Švehlově ulici, nikdo si toho asi ani nevšiml. Zapadlo to. Sice to má plochou střechu, ale je to nízké, hezky vymalované a předzahrádky to má.

Když jsem se dočetla, že v Horolezecké vyrostl dům, už jsem málem začala prodávat byt. Nakonec jsem zjistila, že je to trošku dál. Plukovníka Mráze. Oni tomu říkají intenzifikace sídliště a mě to přijde moc intenzivní. Překvapuje mě, že vy tady všichni to berete jako nutné zlo. / Já bych uvítal, aby tam k další zástavbě nedocházelo. / Mně to nevadí, když ty budovy nejsou moc velké, čtyři podlaží, nemá plochou střechu – nevypadá jako panelák, má to vzhled nějakého hezčího domu a těch bytů tam není tolik. / Jenomže tady vyrostly takové domy, že to má 10, 12 pater. / To zasahuje do rázu krajiny. / To sídliště je v kopci a ty budovy ve spodní části nepůsobí tak vysoce. / Jde o to, co je v územním plánu a kdo na té radnici sedí a o tom územním plánu rozhoduje. Jakým způsobem to dokáže vizionářsky uchopit. Já neříkám, že ta výstavba je nutné zlo. Je to potřeba a nemůžeme to tu zakonzervovat a jenom opravovat fasády.

Dole u nádraží by měly být nějaké domy a pak nad točnou tramvají asi čtyřicetipatrový objekt, doufám, že to nebude. – Bylo to v Hlasateli a bylo tam napsáno, že s tím moc nikdo nesouhlasí.

To je to nutné zlo! Tak dobře, když tam ty baráky postaví, tak to nakonec zkulturní a bude to tam vypadat hezky. Proto s tím člověk mlčky souhlasí, protože doufá, že to tam bude vypadat lépe než teď. Pokud by tam vyrostly nějaké nižší domy, tak proč ne? Bude to pořád lepší, než jak to tam vypadá teď.

Měli by posunout točnu tramvají tam někam dozadu. Mělo by tam být náměstí místo ní.

Tramvaje by byly pod zemí. Z tramvají by se šlo nahoru na nádraží a k autobusům by byl most.

Podle plánu tam má být nějaká plošina, lávka, aby se mohlo chodit.

Asi by mi nevadilo, kdyby se ta část zlepšila. Ale není to nafukovací. Když se tady postaví několik výškových domů, tak to znamená hrozně moc lidí navíc. A nové silnice se tu nestaví.

Ne všude je řídká zástavba! U nás dodatečně nacpali baráky: sídliště Hornoměřolská, dolní část, k Botiči.

Zahušťování sídliště Hornoměřolská. Bojujeme s developery, protože si budeme koukat do postele.

Vadí mi ty zastaralé objekty typu koleje u točny, Albert v Taškentu, strašná místa, fakt nepěkná.

Altánky jsou v zoufalém stavu. Jsou tam pořád ve stejném stavu, jako když jsem byla malá. Nebyly snad ani jednou opravené. Válejí se tam i injekční stříkačky okolo. Hlavně, že tam vystavěli molo za velké peníze.

Do lesoparku kvůli koronaviru chodily davy lidí a je tam binec, asi je málo košů, koše jsou plné.

Jsou tady malá hřiště pro děti a pak je tady lesopark. Ale nějaká hřiště pro větší děti tady chybí.

Děti cca od 10 do 18 let se scházejí na sídlišti na Veronském náměstí. Je to takový vnitroblok, takže co se tam pošeptá, rozléhá se na celé sídliště. Je tu basketbalovo-fotbalové hřiště a tenisové kurty. Děcka si tu pouští hudbu z repráku (to by nevadilo), ale ty sprostoty a vulgarismy, které tu na sebe od rána do večera řvou, to se nedá. Jásám, když prší a děcka jsou zalezlá doma.

Na konci naší ulice je bazén UK a tělocvična. Oni mají pro veřejnost otevřeno jenom někdy, ale málo. Asi čtyřikrát do týdne. Mrzí mě, že jsem o tom nevěděl dříve.

Největší možnost vyžití je to golfové hřiště a to je nákladná záležitost.

Na to, jak je ta patnáctka veliká, je venkovní cvičení jenom u Sokola a jinak nic.

Máme tady ulici Horolezeckou a není tam ani jediná stěna.

Kultura pokulhává. Kino tu je, ale divadlo tu není. / Ale je tu jedno kino, Vivo Hostivař.

Balet se asi těžko zorganizuje v Praze 15, ale spousta věcí by se dala. Hudební akce, divadla.

Chybí mi nějaké speciální potraviny, asijská kuchyně, zdravější potraviny.

Nějaká lepší restaurace.

Galanterie je na Hájích.

Divné existence vidím občas dole, jak je Hostivař. Bezdomovci, feťáci, hůře vypadající lidé, postávající, popíjející.

Nejednou jsem byla svědkem náctiletých dealerů v akci před naším vchodem do domu na Veroňáku. Proboha, těm dětem je maximálně šestnáct. A já se jich bojím.

Na Praze 15 za tratí je sídliště bezdomovců a ti tady odstranili veškeré kovové kryty na sloupech veřejného osvětlení, protože to dali do sběru. Patice, je tam elektřina, vytloukli to. Nám v baráku ukradli veškerý hliník, to je nešvar.

Kolem Taškentu, když jdete, sedí tam ti před tou hospodou. U těch bývalých jeslí byl domov pro starší.

Bezdomovci tu na Veroňáku celý dny vysedávají a chlastají, nadávají. Přes léto máme permanentně otevřená okna, takže je to to první, co nás ráno budí. Běhá mi mráz po zádech, když vidím jejich interakci se zdejšími dětmi.

Často se tu v noci potulují opilci a vyřvávají. Sem tam se ozývá i ženské volání o pomoc, nebo hodně vyhrocená hádka. Nejednou jsme v noci volali na policii, že máme podezření na napadení. Bylo nám řečeno, že než přijedou, tak už tam ti dotyční stejně nebudou. Fakt důvěra a pocit bezpečí.

Akorát mi vadí, že nikdo z obecního úřadu nedbá, aby se dodržoval noční klid. To se řve, tam je to šílené.

Večer tady není vidět policie. Jsou tady opilí, řvou.

Já po dvaadvacáté hodině nevenčím psa, protože se tam bojím.

Když jdete z Veronského náměstí k Livornské, je tam asfaltová cesta, a když zaprší, lidé tam neprojdou. Drží se tam voda, je tam bazén. Ani tam není kanál.

3.3. Hodnocení vybraných aspektů života na Praze 15

V další části šetření se respondenti vyjadřovali k některým konkrétním oblastem života na Praze 15. Nejprve ohodnotili tyto oblasti známkami jako podle školní klasifikační stupnice, aby si ujasnili a fixovali názor. Tato metoda potvrdila zjištění z předcházející části diskuse. Zřetelně je ukazuje následující tabulka:

Tab. č. 1 Hodnocení vybraných aspektů života na Praze 15

Aspekty života na Praze 15	Senioři	Ostatní	Celkem
Občanská vybavenost			
Nabídka služeb			
Školky a školy			
Kvalita bydlení			
Doprava a parkování (celá P 15)			
Nabídka pro volný čas			
Odpadové hospodářství			
Městská zeleň			
Jak funguje Úřad MČ Praha 15			
Parkování v Hostivaři		n. a.	n. a.
	Lepší	Průměr	Horší

Zdroj: Demografie Morava, 2021

Respondenti chválili především zeleň, která je obklopuje: lesopark, golfové hřiště a v prostoru mezi domy. Lidem na ní záleží, a proto se jim nelíbí kácení stromů v sídlištích.

Citace:

Vadí mi, když pokácejí nějaké stromy. Zeleň je obrovské plus této lokality a jakmile to začnou vymlacovat, tak se to základní ztratí. Na sídlišti Hornoměcholupská, tam se to děje furt. A když tam něco vysadí, tak jediné keříky, ne stromy.

Stačí, když SVJ dá žádost, aniž by vlastníci o tom věděli. Nám se stalo, že si dali žádost. Ta městská část to pak neřeší a vykáčí to.

U přehrady také vykáceli stromy, chtějí tam zpevňovat hráz.

Zjištěná kritika se týkala především následujících problémů:

- V zahuštěné výstavbě se obtížně parkuje.
 - Pomohlo by alespoň namalovat bílé pruhy. Jednotlivě padl návrh na výstavbu parkovacího domu (domů), neboť zabírání jízdních pruhů působí zase jiné problémy.
 - Nabízí se využití připravované rekonstrukce obchodního střediska Taškent – částečně také jako parkovací dům nebo podzemní garáže.
 - Senioři z Hostivaře výslovně hodnotili parkování zvlášť, aby zdůraznili potíže s ním.
- Vadí nepořádek kolem kontejnerů s odpadem.
 - Samotné kontejnery nepůsobí dobrým dojmem, stojí neuspořádaně – pomohlo by umístění pod krytou stříšku.
 - Údajně se pozdě vyvázejí, takže se odpad někdy válí mimo.
 - V Horních Měcholupech chybí kontejnery na oleje a bioodpad. V Hostivaři u OC Vivo nádoby na oleje mají a využívají.
- V nabídce služeb chybí opravy elektrických spotřebičů.
- Nedostatek míst ve školkách a školách.
- Mladší respondenti komentovali chaos v barevných fasádách na výškových domech. Připadají jim křiklavě barevné, nehodí se do příjemné krajiny. Doporučovali koordinaci a vyladění v odstínech.
- Relativní nedostatek sportovišť pro děti ve školním věku. Budou chybět zvláště o prázdninách.

Závěry pro MČ Praha 15:

Pod dominantním problémem se zahušťováním se skrývají další nepříjemné aspekty. Obyvatelé na Praze 15 pociťují typické městské problémy: chaotické parkování a nepořádek kolem kontejnerů na odpad. Pomohly by bílé pruhy na parkovištích, zákryty u kontejnerů a kontejnery na oleje a bioodpad tam, kde dosud nejsou.

Jestli to bude možné, Praze 15 by evidentně pomohla konzultace s urbanisty.

Citace:

Parkování je hrozné.

U nás na starém sídlišti, jak je Gercenova, kdyby se tam alespoň nakreslily čáry. Auta přijíždějí, odjíždějí, vznikne tam několik mezer metr a půl a mohlo by tam zaparkovat o 7 aut víc.

Hornoměcholupská je starší zástavba a tam je nedostatek parkovacích míst. Sídliště se stavělo v době, kdy se počítalo jedno auto na čtyři byty. Nadzemní parkovací domy jsou docela dobrá věc. Na jednom půdorysu uskladnit více aut. Dá se to i zkombinovat, středisko Taškent se dá přebudovat kompletně a vyřešit to dohromady s tím parkováním. Pro příklady se nemusí chodit daleko – viz Krakov v Bohnicích.

Popelnice dost přetékají, takže častěji vyvážet. Směsný odpad i tříděný.

Odpadové hospodářství – kdyby bylo víc možností třídění: bioodpad a oleje. Když to vylijete do záchodu, pak je problém s kanalizací obecně. Kdyby to měl člověk použít dvakrát za měsíc, aby to bylo. Plastovou láhev máme asi doma všichni.

Nelíbí se mi ty kontejnery, není to nic vzhledného. Nahodile to stojí u chodníku. Vždycky u toho domu bych navrhol vzhledné, snadno přístupné ohrazené kontejnerové stání pro obyvatele domu a pro popeláře. Pokud možno i kryté, protože často prší.

Je málo popelnic na papír. Celý blok a na papír jedna popelnice, takže se to hází do toho směšného.

Papír a plastické hmoty jsou věčně přeplněné.

Plechovky, to je novinka, to je také dobré.

U nás, u VIVA je všechno, tam to máme úplně luxusní. Elektropřístroje, tuky, oleje, plechovky. Tam je běžné, že i plechovky přidávají, i na tuky a oleje.

Opravy nejsou. Elektro nebo příslušenství, součástky. Musíte jet dál do města. Opravit mikrovlnnou troubu. Novou topnou spirálu do trouby.

Kdyby nebyl ten vietnamský obchod, nekoupíme ani žárovku. Potravin je tady nadbytek. Technické věci se tu zakoupit nedají.

Kadeřník není moc kvalitní.

Školky jsou přeplněné, i ty soukromé. Člověk nemá šanci, když na to nemyslí rok dopředu.

Mně irituje, že se paneláky neumějí dohodnout na jedné barvě. Když jde člověk po sídlišti, vypadá to jako cirkus. Červená, zelená, žlutá, vypadá to strašně. Nemusí to být stejná barva, ale alespoň odstíny v jednom stylu.

Jsou to otřesné barvy obecně. Bylo by hezčí, aby to bylo decentnější, což by se do té zeleně více hodilo.

Budova městské části P15, ta budova, to je majstrštyk. Viděl jsme to dokonce na internetu jako nejhnusnější budovy.

Ty staré baráky vypadají ošklivě, chtělo by to novou fasádu.

Bazény tu nejsou.

Přehrada už skončila, už se tam nedá koupat. Vypustili to kvůli té hrázi. A je tam málo vody.

Čím větší pes, tím větší hromádka a pán neuklízí.

Kulturní akce pro děti, např. fungují tady pro malé dětičky kurzy na plavání. Ale proti starší nic není. Budou prázdniny, unudí se k smrti, protože rodiče musí fungovat.

3.4. Do čeho by měla MČ Praha 15 strategicky investovat?

S respondenty bylo dále otevřeno téma dlouhodobé strategie. Podle jejich názoru by se Praha 15 měla zaměřit na následující okruhy:

- Lepší dopravní obslužnost:
 - Dovést blíže metro. A napojit na ně tramvaje a autobusy.
 - Protažení tramvají do Hostivaře je vítáno.
 - Zkulturnit okolí obou nádraží, aby je lidé viděli a měli zájem využívat. Vlakové spojení do centra je považováno za výhodné, ale obě cesty k nádraží lemují náletové dřeviny a v nich žijí bezdomovci.
 - K nádražím zřídit půjčování kol.
- Zklidnit dopravu v městské části, vybudovat obchvat pro nákladní dopravu.
- Udržovat to, co už Praha 15 má, konkrétně:
 - Zeleň – spíše rozšiřovat (třeba na ploché střechy, kolem hřišť pro děti apod.), než kácet.
 - Altány v lesoparku, lavičky.
 - Stav komunikací.
 - Opravit obchodní centra.

Jeden respondent trefně poznamenal, že náklady na opravy by nebyly velké, zato efekt by byl dobře vidět.

Závěry pro MČ Praha 15:

Lidé cítí, že Praha 15 potřebuje koncepci pro rozvoj dopravní infrastruktury, aby se nepropadala do chaosu. Realizace bude během na dlouhou trať.

Rychlejší a viditelnější výsledky může přinést obnova a údržba komunikací, komunálních budov, městského mobiliáře včetně toho lesního a také zeleně.

Citace:

Developeři postaví ty byty velice rychle, ale ta infrastruktura trvá mnohem déle. Když tady ta výstavba bude a už teď je těch obyvatel tady dost, tak aby městská část začala usilovat, protože to v našem státě bude trvat 20-30 let, aby se prodloužilo metro. Každé druhé metro končí jenom na Skalce a na Hostivař pak už nic není. Třeba jenom na nádraží Hostivař, což byla i nějaká původní varianta. A céčko prodloužit do Měcholup.

Já jsem se díval na plány s metrem a tam bylo prodloužení metra v r. 2070.

Mně by se líbila myšlenka metra. Nemusí to být až k točně, ale jakékoli přiblížení. Ubude půl hodiny, čtvrt hodiny jízdy autobusem.

Dovést sem tramvaje, propojit s autobusy a vlaky s metrem. To se snad plánuje.

Zapojit více hostivařské nádraží. Je to velice rychlá cesta do centra, ale málo lidí ji používá, protože je to taková zapadlá stanice.

Já jezdím denně do práce, mám kanceláře u Hlavního nádraží. Jezdím z nádraží Horní Měcholupy a přijde mi, že to ani není nádraží. Zastávka na vesnici.

Nádraží Hostivař je divočina, náletová zeleň, takže nevíte, že tam něco je. Chtělo by to podstatně víc zkulturnit ten přednádražní prostor a teď nemyslím výstavbou výškových budov.

Minimálně trochu zpřehlednit to místo kolem. Před kolejemi a kolem zastávky je divoká příroda a spousta odpadků.

Tady vedla stará trať a dělají moderní koridor. Počítají s tím, že to bude více využívané.

Aby na obou těch nádražích byla nějaká bike sharingová služba. Nádraží je přece jenom trochu z ruky. Kdyby byl bike sharing, také by se to možná využívalo víc.

Dojedete k vlaku na kole, dáte kolo na vlak. A zpátky domů také. Bylo by to zdravější i pro lidi. Spousta lidí nebude tolik jezdit autem.

S tím souvisí i snížení dopravní zátěže. Řešení dopravy v klidu.

Odlehčit nákladní dopravu. Jak je ta kutnohorská, to je auto za autem, na Říčany, na Uhřetěves.

Kvůli tomu chtějí vybudovat ten obchvat a mám obavy, že to povede blízko našich obydlí.

Na to, v jaké době to stavěli, počítali s tím, že ta zástavba tady bude a ulice byla koncipována jako široká tak, že tady měly být dva pruhy. Místo toho jsou tam ostrůvky na přechody a podélná parkoviště. Vzhledem k tomu, jaká je tady doprava, by tady měly být ty dva pruhy.

Je tu šílený provoz, nemyslím si, že by to pomohlo.

Ten nápad, zrušit točnu a udělat tam náměstí s obchůdky, bistry, restauracemi, to by bylo hezké, ale znamená to posun tramvaje, výstavbu kolem celé té cesty, ale tohle tady chybí.

Je tady dost maličkostí, do kterých by nebylo nutno investovat velké peníze a zlepšilo by to pohledově. Altánky, lavičky, pruhy, jsou to maličkosti.

Než abych něco změnil, já bych více investoval do údržby. Ať už to byly ty altánky, Taškent, všude tady je něco 20-30 let v původní podobě. Většina paneláků vypadá jako v době, kdy jsem se narodil já. Někde to není udržované, periodicky opravované. Postaví se a zůstanou tak. Taškent a paneláky kolem. Nová fasáda jednou za 10 let snad není až takový problém.

Díry v silnicích – očekával bych, že to někdo opraví a zatím je to čím dál tím větší. Těch po zimě bylo hodně, hnusných a velkých.

Rekonstruovat obchodní centra: Bárta, Mája u Veronského náměstí, Taškent. Vypadají strašně všechna.

Taškent – je tam šílené koukat se na fasádu, když ve vzdušnicích toho domu mají hnízdo holubi a nic si z toho nedělají, že tam mají drátěné přehrady. Na některých oknech je půlmetrová vrstva jejich výkalů. Jde o malé věci, ale musí se dělat pravidelně.

Klidně bych začala s VIVO. / To dělal ještě architekt Prager! / Tušila jsem, že je to nějaká významná stavba. / Ono je to šílené. Dívám se na něj každý den z okna a nekouká se mi na něj dobře.

Možná by bylo strategicky dobré podporovat tu zeleň, aby se udržovala, obnovovala.

Spousta objektů má plochou střechu. Začít pěstovat zeleň nahoře. Bude to vypadat lépe.

Nemusela by se tak často sekat tráva. Drží se tam vlhko, nebylo by takové vedro na tom sídlišti.

Je tady šíleně málo laviček. Před barákem mám krásný plácek, jsou tam stromy, stín, ale nemám si kam sednout. Gercenova ulice.

Krásné hřiště pro děti, ale nejsou stromy okolo něj. Praží tam slunce naplno. Možná časem něco doroste. To je u toho volnočasového hřiště, vedle je malé hřiště pro děti.

U Sokolovny je to zarostlé, tam je to příjemné. Stromy jsou vedle.

3.5. Spokojenost s Úřadem MČ Praha 15

Byly zjištěny rozporuplné názory, a to ve vazbě na věk respondentů.

Respondenti v produktivním věku hodnotili práci úředníků spíše pozitivně. Většinou hovořili o dobré zkušenosti se vstřícným chováním úředníků. Chválili si dobrou atmosféru ve srovnání s anonymním velkým úřadem v centrální Praze. Uvedli konkrétní příklady:

- Promptní vyřízení dokladů.
- Vstřícnost a odbornost na stavebním odboru.
- Zájem o záležitosti občanů (např. konzultační setkání s obyvateli ohledně Taškentu, podpora Klubu seniorů).

Jedinou výraznou kritiku sklidilo přestěhování Úřadu práce na Prahu 10. Vyřizuje převážně důchody, sociální dávky pro pečující osoby, mateřskou dovolenou apod. Tato agenda se týká více seniorů, a proto z jejich strany zaznělo připomínek více a důraznějších.

Je známo, že starší lidé potřebují trpělivost v jednání, ale sami ji nemají – chtějí řešení ihned. Často přicházejí s problémy, které z pohledu zejména mladších lidí mohou vypadat malicherně. Někteří bývají zaměřeni na svou záležitost, hůře ji vnímají v souvislostech okolního světa. Mezi dotázanými seniory a pečujícími byla zastoupena i tato skupina kverulantů. Popravdě je nutno přiznat, že jim se zavděčit nelze, neboť oni často hrají komunikační hry. Nahrazuje jim to intenzivní mezilidské vztahy, a proto nemůžeme očekávat, že by přestali hledat stále nové záminky. Stěžovali si na přímé jednání s úřadem i na záležitosti, které připisují úřadu k řešení, ale z jejich pohledu se úřad o jejich problémy nezajímá. Konkrétně:

- Netrpělivost úřednice při projednávání dokladu.
- Nečinnost policie při rušení nočního klidu.
- Přeplněné autobusy ve špičce.
- Louže a bláto na chodníku.
- Přerostlé křoví bránící chůzi po chodníku.

Závěry pro MČ Praha 15:

Převedení agendy Úřadu práce do vnitřní Prahy se nelíbilo. Úřad vyřizuje také starobní důchody a sociální pomoc pro lidi s handicapem. Vadí jim cestování tam, čekání a jednání v neradostném prostředí. Kontrastuje to s celkem příjemnou atmosférou Úřadu MČ.

Citace:

Říkala manželka, jak jsme se přestěhovali z těch Vršovic, tam byl obrovský barák, anonymní, tak tady si libovala, že tady jsou příjemní lidé a vždycky dokážou pomoci.

Občanku mi udělali v termínu, živnostenský list také.

Na živnostenském znám jednoho pána, který to tady dělá léta a vždycky byl velice vstřícný a v pohodě. Milan Prouza.

Co jsme řešili na zdejší úřadě, vždycky jsme se setkali s příjemnými úředníky.

Manželka sem chodí ohledně toho časopisu. Jelikož je rodákem z Hostivaře, sbírá věci o historii Hostivaře. Má toho celý šanon. Takže tady je navštíví, pobaví se s nimi, takže vztah je normální.

Podporuje Klub seniorů, akce a tohle to.

Já jsem vůbec netušil, že toto je budova, úřad MČ. Není to moc reprezentativní a kdyby nebylo nad vchodem napsáno RADNICE, nikdo to nepozná. Já jsem také jezdil na Prahu 10, protože jsem netušil, že toto je bližší.

Nedostávám informace, abych to hodnotil.

Spousta oddělení se přestěhovala na Prahu 10 a kde ta veřejnost totálně kolabuje. Tam je to tak přesycené. To je Úřad práce. Kdykoli tam jdete, děti tam pláčou žízni a hladem. Ten systém je špatně sestaven pro ty lidi, kteří ten úřad potřebují. Ať je to senior, nebo, ti lidé jsou úplně vyřízení. V době covidu to bylo úplně utrpení.

Na stavebním odboru paní vedoucí byla dost razantní. Možná to byla její zkušenost. Ale já bych jednal vlídněji.

Bylo to ohledně vyřizování ZTP nebo jsem potřebovala občanský průkaz. Rázně se mnou, co nejrychleji, než se člověk vzpomene, co vlastně potřebuje. Hlavně, když člověk méně chápe určité věci, tak trpělivost.

Praha 15 tady nemá odbor pro lidi, kteří žádají o důchod. Zrušili to bez náhrady, nejbližší je, kam mají chodit, někam na Prahu 3.

Nebo Praha 8, ti jsou až na kopci nebo Praha 9 u radnice. Takže odsud lidé jezdí někam přes celou Prahu. Proč? Tady je takových lidí! Kdyby to fungovalo alespoň jeden den v týdnu tady na radnici!

Když teď poslouchám, jak byla ta koryta zrušená, já jsem tam vyřizoval důchod, manželka si tam vyřizovala důchod. Bylo to kousek, tak nevím, proč to tady nemůže být.

Já jsem tady s úřadem spokojen se vším. Akorát, jak támhle naproti mají včelín, tam si někdo udělal sršňí úl. Já jsem si tam hopsal po třesních a najednou hergot, mrcho, kde se tu bereš? Za mnou sršeň! Tam je postavený sršňí úl, modrá budka! Já jsem šel sem na úřad a ten pán povídá, takovouhle blbost, to mi tady neříkejte. Já vás na to upozorňuju, že tam chodí mámy s dětmi! Říkám, modrý domeček, jestli by se do něj nepodíval. Řekl, že ne a poslal mě k policajtům. Ten se napřed tvářil, že bych měl jít do hajzlu a ne ho otravovat. Pak šel se mnou. Dovedl jsem ho až tam. Říkám, hned za tímhle keřem, tam to uvidíte. On šel, jako že se nic neděje. Dejte bacha!, na něho řvu. Došel až k tomu, to už ho musel vidět a nejednou uslyšel bzz! Zabrzdil, couval a volal hasičům. Když jsem šel zpátky, už tam stáli hasiči. Opravdu, někdo si udělal sršňí úl, já jsem na to koukal jako blázen!

3.6. Komunikace s Úřadem MČ Praha 15

Rozporuplně byla hodnocena komunikace Úřadu MČ s občany. Jednotlivě zazněly pochvaly, jak úředníci reagovali na některé telefonické dotazy či podněty. Na druhé straně si respondenti postesklí např. na to, že upozornění na rozbitou kliku u dveří na dětském hřišti zůstalo bez odezvy.

Hlavně však se bouřili, že o nejdůležitějších záležitostech vědí málo. V Hlasateli se dočtou o drobnostech, avšak konkrétními informacemi o plánech na výstavbu jako by se šetřilo. Přitom uvolněný přírodní ráz městské části je obyvateli oceňován a lidé jsou na něj citliví. Připadá jim to podezřelé.

Pokud chybí informace, vytváří se prostor pro spekulace, a tak z vyjádření respondentů vyplývá, že kolují fámy o tom, jak např. Taškent byl prodán developerské společnosti a ta si tam postaví tolik bytů, kolik uzná za vhodné. Navzdory shromáždění, které tam proběhlo za účasti zastupitelů. Chybí totiž oznámení závěrů a následných kroků. Podle požadavků dotázaných by bylo potřeba komunikovat o těchto plánech průběžně, a to na webu MČ, v Hlasateli, v pražské městské televizi a na vývěškách přímo v dotyčné lokalitě. Vyvěsit formální oznámení na dva týdny v době, kdy už je rozhodnutí nezvratné, působí jako arogance.

Závěry pro MČ Praha 15:

Obyvatelé Prahy 15 požadují informace o plánech výstavby, protože se obávají, že jejich zájmy se příliš nekryjí s cíli developerů. Chtějí se včas seznámit s připravovanými projekty, v současnosti jde konkrétně o OC Taškent.

Citace:

U nás byl koš, který nějakou dobu nevyváželi. Partner zavolal na MÚ a začali ho vyvážet.

Já jsem volal na MÚ. U těch dětských hřišť jsou cedulky, když uvidíte něco špatného, a tak jsem tam volal, že je rozbitá klika. Jo, jo, jo, a nic, no.

Soused říkal, že do Taškentu teď jezdí nějaká jiná auta než dříve a my vůbec nevíme, co se tam děje, což si myslím, že je špatně. Nevím, že by to kdekoli bylo na webových stránkách Prahy 15. / Pokud to nějakým způsobem přenechali nějaké developerské společnosti, určitě se tím nebudou chlubit. Že to město prodalo. Aby ty původní záměry, že tam bude školka, aby na ně zapomněli. / Informovanost je nízká, ale tohle to je záměr. / A všechny by to zajímalo. Pěkný areál s tou zelení a bylo by škoda zničit ho nějakým developerským projektem.

Na Taškentu je nějaká vývěska, kde by se to mohlo objevit a bylo by to každému na očích. / Aby to bylo i v médiích. Je nějaká pražská televize, která funguje pár hodin denně, tam by se to mohlo objevit.

Všechny takové projekty nebo jejich záměry musí viset na úřední desce. Ale visí tam nějakou zákonem danou dobu. A člověk přece nebude chodit jednou týdně na úřední desku a koukat, jestli tam náhodou není něco o lokalitě, která ho zajímá. Jakmile si člověk všimne, že se tam něco děje, tak už je pozdě.

Cíleně ty lidi informovat o tom, že se tam bude něco dít. V předstihu. Existuje mailová komunikace. Tyhle věci se řadě lidí nebudou líbit. Ale musí se o nich diskutovat. To nejde ututlat, tady to dáme tomu developerovi a už se o tom nebudeme zmiňovat. Maximálně v mezích zákona. To není možné.

Před půl rokem bylo u Taškentu nějaké shromáždění. Instalovali tam bannery, co se bude dít, představovali tam nějaké vize. Zjišťovali názor lidí na to, co udělat s Taškentem. Které služby tam chybí. Jak vysoký barák by si lidé představovali. Nevím, k čemu to vedlo, jestli s tím na radnici pracovali. Nicméně průběh vypadal kulturně. Povídali si přes mikrofony, bylo tam asi 50 lidí. Místostarostka, poměrně vysoce postavení lidé si povídali s lidmi. Když někdo něco potřeboval, tak přišel a povídali si o tom.

3.7. Jak jsou uspokojovány specifické potřeby seniorů

3.7.1. Sociální služby

Bylo zjištěno, že respondenti mají povědomí o tom, že existují např.:

- Domovy pro seniory a domy s pečovatelskou službou.
- Terénní sociální služba spojovaná nejčastěji s rozvozem obědů.
- Taxi Maxi – služba pro seniory, která je odveze např. k lékaři za sníženou sazbu.

Ukázalo se však, že někteří senioři se neorientují dostatečně v praktickém životě, neznají své možnosti nebo se je ostýchají vyzkoušet.

Příkladem může být diskuse o možnosti koupit si oběd. Starý člověk myslí ve stereotypch z předcházející životní etapy, a tak předpokládá, že mu ve školní jídelně neprodají jednotlivý oběd, že se musí přihlásit k pravidelnému obědu na celý měsíc.

Jiný ani nezkouší požádat o umístění do domu pro seniory. Protože mu před deseti lety a na jiném místě v Praze řekli, že čekací doba je osm let.

Jednotlivě respondent zmínil situaci u nich v domě. Podle jeho názoru tam seniorský pár churaví, ztrácí soběstačnost, vypadá zanedbaně. Možná by stačilo občas povolat terénní sociální službu na úklid. Oni si možná neuvědomují tu potřebu, nevědí o ní nebo se obávají ceny. Respondentovi je zase trapné někoho „udávat“. Svolil, aby chom Úřadu pro MČ sdělili adresu: Gercenova 17.

Bylo doporučeno vyvěsit informace o sociálních službách v obchodních centrech, neboť senioři taková oznámení čtou.

Přítomná pečující osoba uvedla, že by potřebovala k nemocnému synovi výpomoc v situacích akutního ohrožení života.

Závěry pro MČ Praha 15:

Služby pro seniory na Praze 15 jsou vcelku dobře zajišťovány, avšak někteří staří lidé o nich málo vědí a setrvávají v nefunkčních stereotypch, namísto aby si hledali informace. Údajně by si je přečetli na vývěškách v obchodních centrech.

Citace:

V Janovské je takové to celo bydlení.

V LDN v Parmské je to poměrně drahé. Přistavují tam.

LDN v Parmské je delší dobu. Dva sousedi tam byli a chválili si to. Je tam všechno, jak má být, ty služby pro ty lidi.

Aby bylo dost míst v domovech důchodců, aby bylo kam umístit. Mně říkali, že se čeká 8 let. Já tu informaci mám z domova důchodců v Malešicích a bylo to tak před 10 lety.

Už se nečeká. Janovská byla pouze pro Prahu 15, tam se nečekalo. Pouze, když se to vyměnilo z jiného důchodáku, tak se to vyměnilo. Ale teď už se snad může přihlásit.

Kámen úrazu je v tom, že každý důchodce má nějaký důchod. Když tam přijde, oni mu něco nechají. Ale celý ten důchod na to padne a teď je nějaká hranice, co si musí zaplatit a ten rozdíl musí zaplatit rodina. Rodina 2-3 tisíce zaplatí, to utáhne, ale 10 tisíc asi ne.

Terénní služba existuje, protože u nás parkuje auto s takovým označením. To vozí asi to jídlo.

Terénní by asi bylo potřeba posilovat.

Mělo by se o tom informovat, protože spousta lidí o tom neví. Mělo by se to zveřejnit. Aby to bylo vyvěšené v obchodních centrech, aby se lidé mohli podívat. Ne každý má počítač.

Maxi taxi, když potřebujete odvézt.

Když manželka onemocněla vážně, já jsem v životě si vařil tak čaj ... tady za úřadem je školní jídelna a tam dávají obědy. Polévka, hlavní jídlo a moučník a stálo to asi 65 Kč. Takže ta služba tady je. Funguje to. / Já jsem chodil do jídelny Na Groši. To zaniklo, protože zkrachovali. Tam jste mohl kdykoli. Tady v té školní jídelně musíte chodit celý měsíc a pravidelně. / Nemusíte. Jídelní lístek na týden, řeknete, chci v pondělí a v pátek, jeden oběd. / To mi špatně vysvětlili. Můžu občas? / Můžete. Nahlásíte to šéfové té jídelny. Nahlásíte a můžete to odhlásit i telefonicky 24 hodin dopředu. Ne v jedenáct, když už mají uvařeno.

Nevím, který útvar by to měl řešit. U nás v baráku jsou staří lidé. Je tam jeden s roztroušenou sklerózou a jedni manželé. Rok od roku člověk vidí, jak ti lidé chátrají, jsou zanedbaní, z bytu se jim line zápach. Kdo by to měl kontrolovat? Jednou za půl roku, aby měli možnost nějakého zlevněného úklidu. Aby tam vletěla nějaká úklidová služba a z gruntu to uklidila. / Na to by někdo musel poukázat. / Někdo by to musel říci. / Oni si myslí, že to nepotřebují. Nezavolají si. To by musel někdo za ně. / Mohu dát upozornění, aby se někdo o ty lidi šel postarat? / Ano.

Já bych potřebovala lepší servis. Když nemůžete, není nápomoc k tomu blízkému člověku. Není pomoc, protože vás potřebuje, kdyby zkolaboval. (Pečovatelka.)

Týden to nevyvezou a pak jedou dvakrát za sebou v rozmezí hodiny. / Oni sbírají nejdříve papír, pak umělou hmotu, mají to napsané na boku.

3.7.2. Zdravotnictví pro seniory

Dotázaní senioři přiznali, že vědí o poliklinikách a lékárnách, avšak hodnocení zaznělo rozpačité. Podle všeho je problém objednat se k neurologovi nebo ortopedovi, protože mají dlouhé objednací lhůty. Stomatologové nepřijímají nové pacienty. Lidé raději zůstávají u svých praktických lékařů v jiných obvodech, změna nebudí důvěru.

Závěry pro MČ Praha 15:

Kapacita lékařů nedostačuje pro potřeby seniorů.

Citace:

Na každém rohu jsou tady lékárny, je to dobře.

Všude v okolí jsou polikliniky.

Je tu jeden neurolog a to je málo. Jsou tam fronty. Nestačí to, nezvládne. Objedná vás jednou za tři měsíce, za půl roku. Ortoped to samé.

Ted' jsem sem převáděl manželku k novému doktorovi, který je tady. Tady prostě nevědí. Akorát si vyžádají dokumentaci. Ani nenapíší papír, že udělali prohlídku, nepošlou nikam, nějaké léky. Pokud nejste zakotvený někde, na koho se můžete obrátit, tak to není vůbec dobré.

Musel by chodit nějaký špión k těm doktorům a zjišťovat, jak se který doktor k těm pacientům chová, jak je odborně připraven. Jestli se jenom nekouká z okna.

Musely by být nějaké kontroly ze zdravotnictví.

Já, zaplať pánbůh, chodím ještě do práce, takže mám svého doktora tam. Sem k doktorovi chodím snad jen na oční.

Soustředil jsem si všechny lékaře v bývalé železniční nemocnici Agel. Tam je diabetologie, praktický lékař, všechny mám v jedné budově. Akorát, že musím na Vinohrady.

3.7.3. Volnočasové aktivity pro seniory

Dotázaní senioři projevili většinou povědomí o Klubu seniorů, avšak s jejich aktivní účastí na programech se to jeví jako horší. Je nutno vzít na vědomí, že se zvyšujícím se věkem lidé ztrácejí zájem o novinky, omezují společenské kontakty a uzavírají se. I když z toho dobrý pocit nemají.

Mezi přítomnými vynikala respondentka, která ostatní poučila o tom, že do klubu chodí cvičit, hrát karty, navštěvuje koncerty a jezdí do divadla a na výlety. Krom toho se přihlásila do tříletého cyklu malby. Její informace vzbudily zájem.

Jednotlivě respondent pochválil pořadatele tanečních zábav – místní hasiče a baráčníky.

Závěry pro MČ Praha 15:

S volnočasovými aktivitami pro seniory je to podobné jako v předcházejících oblastech. O vcelku rozmanité nabídce vědí ti vitálnější a aktivnější. A také ji využívají. Otázkou je, jak informace dostat k těm pasivnějším.

Citace:

Chodím do klubu důchodců hrát karty, cvičit. Pořádá se tam Mikulášský večírek, vánoční večírek. Různé kapely tam přijdou a hrají. V Hlasateli vždycky program toho klubu je uveden.

Ve staré škole je malování a všelijaké. Já tam teď chodím na malbu, na akademii umění. To je zdarma na tři roky. V Hlasateli to bylo napsané. Tam byl tanec, divadlo, další věci. Já jsem se přihlásila na malbu.

Mě by to bavilo, ale já mám nemocnou manželku.

Hasiči, baráčníci tady občas dělají zábavy. Baráčníci chodí do domova důchodců a tam se tancuje. To se tady drží.

Chodíme do kina Vivo Hostivař, ale do divadla už musíte do centra. Takže pro seniory je to limitované. / Jak byste to řešil? / Nijak. Musí se dostavit do Vinohradského divadla. / Klub nabízí vstupenky do divadla. A výlety. 100 Kč je roční členský příspěvek do toho klubu. / Vůbec o tom nevím nic.

Pan starosta se vždycky veškerých větších událostí zúčastňuje, které se v tom klubu konají.

3.7.4. Komunitní centrum pro seniory a malé děti

Bylo zjištěno, že většina lidí v mladším věku než seniorském příliš neví a ani se moc nestará o to, zda a jak jsou potřeby jejich starších sousedů uspokojovány. Předpokládají, že obchody a služby jsou k dispozici. Někteří vědí o klubech pro seniory, o Sokole, kroužcích keramiky pro děti a dospělé apod. Lepší povědomí mají lidé, kteří o své staré rodiče pečují, a proto znají jejich potřeby a podmínky pro uspokojování těchto potřeb.

Výraznou výjimkou je námět na komunitní centrum pro předškolní děti a seniory. Námět zazněl na shromáždění obyvatel se zastupiteli, které proběhlo asi před půl rokem a týkalo se budoucnosti OC Taškent. Iničiátoři komunitního centra vnímali reakci přítomných zastupitelů jako podporu a očekávají realizaci v rámci přestavby. Ostatním respondentům se myšlenka líbila. Doporučili, aby se zakládala další taková komunitní centra, protože se lidé v místě potkávají a mohlo by to vylepšit lidské vztahy celkově. Stačilo by respektovat přirozeně utvořené části: Hostivař, Horní Měcholupy a Petrovice.

Senioři připomněli, že vědí o čtení pohádek dětem ve školkách či školách. Rozhovořili se však o nespokojenosti ohledně mezilidských vztahů. Shodli se rozhodně v tom, že mají pocit sounáležitosti s Prahou 15. Spojují je s ní vzpomínky, zážitky s dětmi apod.

Nicméně vzpomínali na dobu před 20-30 lety, kdy se přistěhovali na sídliště a srovnávali tehdejší společné brigády kolem domů se současnou anonymitou. Přesto, že mladší respondenti ve své diskusní skupině uváděli příklady, jak podněcují společenský život (vánoční koledy zpívané z oken kvůli covidu, Halloween, úklidy kolem domů spojené s grilováním apod.) a jak příjemně sousedská atmosféra přetrvávala v lokalitě kolem ulice Na Kozinci, někteří senioři to bagatelizovali. Patrně ztrácejí jistotu a propadají se do pocitu izolace a tím se jejich život dále kazí. Okolní svět se jim odcizuje a oni se soustředí na inventarizaci opilců, nepořádku, počmáraných fasád, nacpaných autobusů, fakanů na rychlých koloběžkách atd.

Ze zjištěných názorů vyplývá, že spontánní společenské aktivity obyvatel jsou považovány za vysokou hodnotu. Očekává se, že Úřad MÚ takové aktivity podpoří např. vhodnými prostorami nebo propagací, aniž by ovšem nad nimi převzal kontrolu nebo tu propagaci zneužil pro vlastní prezentaci. Jako neformální společenské skupiny fungují na Facebooku a podle mínění respondentů by bylo vhodné, aby se s nimi Úřad MČ Prahy 15 spojil:

- Maminky Prahy 15
- Sousedé a přátelé Prahy 15

Závěry pro MČ Praha 15:

Myšlenka propojit ve společných aktivitách seniory a malé děti je podporována. Kvůli bariérám při cestování se jeví jako lepší varianta zřídit komunitní centra v Hostivaři, Horních Měcholupech a Petrovicích.

Lidem chybí sousedská blízkost. Nejceněnější jsou spontánně organizovaná setkání, společné úpravy kolem domu apod. Od Úřadu MČ se očekává diskrétní podpora, nikoli organizovat to.

Citace:

Trošku se stydím, že jsem si ani neuvědomil, jak obtížné je pro ně vyjít ty schody na Taškentu přesto, že tam také chodím.

Spousta různých služeb je takových, že je mohou bez problémů zvládnout. Jsou přizpůsobené, aby je mohli navštívit. Nepočítám poštu v Taškentu. Běžte se tam podívat. Je to pro odvážné.

Docela tady mají dostupnost základních služeb, mají tady docela klid, že se jim tady žije docela fajn, ale chybí jim tady to komunitní centrum nebo něco takového.

Tatkoví je 75 a máti 68. Máti chodí do Sokola cvičit. Chodí s těmi paními okolo na procházky a nějak se tam drží.

Hřiště pro seniory je u Sokolovny a tím to končí. Ten Sokol je možná pro některé z ruky. Autobus tam nejede. Asi by měli mít nějaké cvičení pro seniory, ale nevím, kam bych je pozval.

Moje máma bydlí v Javorové čtvrti. Kamarádky jí postupně umírají. Sháněla jsem jí nějakou komunitu, kam by mohla začít docházet a myslím si, že existují nějaké skupiny důchodců, kteří jezdí na výlety apod. Přinesla jsem jí nějaký program, aby si tam vybrala. Pokud jsou komunikativní a chtějí se stýkat s novými lidmi, tak to existuje.

V domě dětí a mládeže jsou keramické dílny pro děti a rodiče, případně babičky a dědy. I to tu je.

S manželkou jsme vymýšleli, ale už jsme to nedotáhli. Propojit seniory s dětmi. Aby ti senioři, kteří s nimi chtějí být, aby si s nimi mohli povídat. Aktivitu, které by mohli provádět společně. Když jsou ti lidé doma, nevědí, co mají dělat. Tím pádem, aby měli nějaký smysl života. Zase rodiče mají děti někde v čudu, takže toto propojení by mohlo hezky fungovat. – My jsme se ptali na tom mítinku, jestli by šel využít ten důchodák nad Taškentem. Řekli nám, že ty prostory už nejsou dobré. Že by se dala domluvit na úřadu nějaká místnostka, ale pak už jsme to dál nerozvíjeli. – My tam bydlíme, jsme tam blízko, takže jsme schopni to nějak řídit.

Taškent je středem. Mít prostor tam, pokud se tam myslí s nějakou novou zástavbou, tak určitě lepší, než aby tam stál nějaký obytný dům.

Mně se líbí myšlenka roztríštěnosti do menších center. Stejně se budete nejméně znát a potkávat s lidmi, se kterými bydlíte. Praha 15 má Hostivař, Petrovice, Měcholupy a v každé části by mohl vzniknout ten veřejný prostor. Nemyslím si, že by to mělo být někde v kočárkárně v paneláku. Mně se líbí tady u Veronského náměstí, tam takový prostor existuje a dá se na něj napojit. Je vyhrazený školou na Veroňáku, centrem Mája, tam je to prostranství a možnost někam jít.

Já bych také preferoval více center. Připomíná mi to takové vesnické závody, hasičský bál apod. Přijde mi, že pokud chceme budovat nějakou komunitu, neměli bychom to tak centralizovat. Bude lepší, když se lidé budou znát kolem toho místa. Když potkají paní, se kterou se viděli včera v komunitním centru, tak je větší šance, že jí pomůžou nebo ji pozdraví. Já jsem nikdy moc neuvažoval nad tím, jaké možnosti tady ti důchodci mají.

To už někde je, čtou se dětem pohádky. Manželka také chodí dětem číst.

Já vnoučata nemám, ale jsem v baráku babička čtyř dětí.

Bylo by to dobře, pokud by se to uchytilo, ti lidé z toho něco vzali a našli vztah k sobě. Ta doba je tak uspěchaná, že nestíhají nějaký vztah.

Určitě je to uspokojení toho člověka, když vidí ty děti, že z toho mají radost. Líbí se jim to, ty děti to nabíjí, toho člověka to nabíjí, odchází psychicky srovnaný.

Jezdával jsem jako vedoucí na tábory. Na začátku jsem měl děti od první třídy. To byla nádhera, člověk na to vzpomínal. Ty děti, sportovali jsme, četli jsme si, vyprávěli jsme si, krásné. Takové setkávání se starší generací. Ti starší toho také mají. To vítám, to bylo skvělé.

Když jsme se sem před 30 lety nastěhovali, tady byly perfektní sousedské vztahy. Dokonce jsme hrabali trávníky, vídali jsme se večer. Dneska po těch 30 letech se lidé neznají ani přes chodbu. Úplně se lidé odcizují. Jako kdyby byli cizí přes půl republiky.

Mezilidské vztahy by to chtělo zlepšit. Lidi začali žít materiálně. / Co s tím? / To my nevymyslíme. To by museli politici.

V našem baráku jsme pořád stejní. Mně vítá polovička baráku, jak se máš? Protože jsem potřebovala sanitku i v noci. Ale je tu hodně cizích lidí, cikáni se sem stěhují. Ti chodí, kde máte jaké cigarety a sbírají vajgly. S takovými lidmi můžete mluvit?

Jsou hezké projekty na sousedská setkání. Vytáhnou se stoly a jídlo. / Teď to zní jako dobrý nápad, aby se znovu rozproudil ten život.

My máme souseda a ten vždycky zorganizuje nějaké takové sousedské setkání. On vždycky udělá nějakou akci, třeba Halloween, vyvěsí to na dveře ostatních baráků a sejdou se tam sousedi.

My to plánujeme. U nás míváme zpívání vánočních koled. Kvůli covidu jsme na Vánoce oblepili zdi Trigonu, že zpívání se bude dít z oken. A zpívalo se. Dali jsme tam dole světlo, prskavky a zpěvníky. Asi 30 lidí stálo před barákem, zpívalo a jiní se přidali z oken. Bylo to moc příjemné.

To je ojedinělý případ. Výjimka. / Když už se najdou takové lidé, podpořili byste je? / Určitě ano. / Aby někdo dal ten kolektiv dohromady, na to musíte mít povahu. Takové lidi se těžko hledají. V baráku je samospráva, řeknou, ne, my tady nic takového dělat nebudeme. Dejte to družstvu, my to zaplatíme. Sami do toho nejdou. Polovina těch bytů jsou pronajaté ubytovny. Ukrajinci a další. Nevíte, kdo je váš soused, protože tam jsou načerno ubytovaní lidé.

Nevím, jestli je to problém Prahy nebo jsem si něco přinesl z maloměsta. U nás bylo naprosto běžné, že se dělaly brigády kolem baráku, uklidily se všechny věci. Bylo to spojeno s grilováním, s tím sousedským soužitím. Je to samozřejmě věc sdružení majitelů bytů. Mají najaté lidi, kteří jim uklízejí chodby a okna. Jenže podle mě tamto naopak přispívá k tomu, že se lidé znají z toho baráku, že si to dělají sami a pro sebe a pro ty ostatní, kolem kterých žijí. Ale to by neměla Praha 15 vymáhat, je to spíše na těch konkrétních lidech. / Měla by mít formy podpory. / Stojí to chvilku úsilí a nějaký materiál, bylo by to dobré podporovat.

Když se člověk dostane do komunity obyvatel na Kozinci, to jsou novostavby rodinných domů kolem Hostivaru 1 a golfu, je to neskutečně přátelská atmosféra, tak trochu vesnická, mají vlastní klubovnu, pořádají akce apod. Je to ale ta "snobská" čtvrť, kam asi neprokoukne každý.

Dobře funguje internetová skupina Maminky Prahy 15 a pak jsou ještě Obyvatelé Prahy 15, což je skupina, kde lidé si mezi sebou podávají a vyměňují věci. To žije dobře. / Má se na to napojit MÚ? / To by úplně klidně mohl. Moderované je to normálně obyvateli, ti si řídí, kdo ano, kdo ne. Mají pravidla.

Teď je to samé kolo a koloběžka. Musím se zastavit, aby milostivě přejeli a abych já mohla dál.

Mělo by se zpřísnit tyhle koloběžky a kola. Také jsem viděl tři na té koloběžce! Ono to jede skoro 40 a není to slyšet.

Policie tu není, aby zjednala pořádek.

Máme novou fasádu a už je to pomalované.

Bylo by potřeba, aby se někdo šel podívat, jak je hospoda v Parmské vedle hřiště. Před hospodou jsou dva pingpongové stoly, tam se sedí s pivy, tam si nezahrajete. Děti tam mají akorát takové to prolézadlo a víc nic. Malé děti utíkají ven kolem baráku, lámou, na co přijdou. Aby tam byl nějaký dozor, aby tam byl pořádek. Aby se rodiče dívali, co děti dělají.

Jak je ta hospoda v Parmské, večer opilý, tam se neobjeví jediný policajt. Já je vidím jenom dopoledne, když si jdou pro svačinu. Ti snad vymřeli.

Oni tu jsou, ale nechodí na ty pochůzky. Jsou uzavření. V Milánské jsou vevnitř, když nemají výjezd. Oni nechodí.

Zkuste si vlézt do autobusu v poledne nebo po poledni. To je katastrofa. Oni stojí ve dveřích, tam se ani nedostanete.

Autobusy č.175 a 154 jedou za sebou, jako když se bojí. Dlouho nic a pak dva za sebou.

3.8. Hodnocení komunikačních kanálů

Respondenti potvrdili, že znají a čtou časopis Hlasatel, informace pro praktický život vyhledávají na webových stránkách MČ nebo si dojdou přímo na úřad a někteří znali rovněž mobilní rozhlas. Pochvalu za aktuality sklídila facebooková stránka *Městská část Praha 15*.

Časopis Hlasatel považují lidé za zdroj informací o společenských aktivitách na Praze 15, o historii a hledají v něm i praktické informace.

Aktivně v některém z těchto kanálů hledali následující informace:

- Umístění velkoobjemových kontejnerů (web a Hlasatel).
- Akce pro děti – je požadována delší doba předem. Dobře nepůsobí zastaralé informace. Padl návrh, aby radnice rozesílala newsletter do e-mailů.
- Sídlo Úřadu práce.

Mobilní rozhlas byl považován za užitečný, ale zřejmě se o něm málo ví.

Senioři by uvítali relaci MČ Praha 15 v celopražské televizi. Na tento komunikační kanál jsou navyklí.

Závěry pro MČ Praha 15:

Časopis Hlasatel a webové stránky Prahy 15 mají své abonenty. Doporučujeme pokračovat.

Mobilní rozhlas by potřeboval propagaci a případně i pomoc s instalací v mobilních telefonech.

Chybí prostor pro Prahu 15 v pražské metropolitní televizi PRAHA TV. S ohledem na zvyky seniorů by mohla být vhodným informačním kanálem pro ně.

Citace:

Hledám na webových stránkách města, nikdy to není úplně přehledné. Vždycky člověk musí chvíli hledat, aby to našel.

Hledal jsem, kde budou rozmístěny kontejnery na velkoobjemový odpad. Našel jsem to. Měl jsem i nějaký doplňující dotaz, volal jsem na to číslo. A ta dáma, co to zvedla, tak mi to i zodpověděla.

FB stránka "Městská část Praha 15" dobře informuje o aktuálních informacích.

Já jsem nenašla, jak bývají akce pro děti. Občas je tam tři roky stará informace. Nebo je to tam napsané dva týdny dopředu a to už je pozdě. Nebo najdu nějaký plakát vyvěšený bůhví kde a ono to bylo před týdnem.

Opravdu by měli v Hlasateli říci, kde je ta sociálka, kde je ten důchodák.

Když potřebuji na úřad, ta paní ve vrátnici je zkušená.

Nemám počítač, mám jen telefon, který neroztočí ani kolo štěstí ve Sportce.

Hlasatel je zpravodaj MČ v tištěné podobě. Měsíčník.

Kulturní akce, Sokol, pro seniory akce. Úspěchy, historie.

Baráčníci z Měcholup. Májky se staví, to bylo u nás u Alberta na tom plácku. U hřiště pálili čarodějnice.

Tady je dobrá paní Zdeňková v tom Hlasateli. Taková kronikářka, ta psala ty noviny. Chovala se ke mně dobře a vysvětlovala mi některé věci.

Distribuuje se do schránek všech obyvatel. / Hrozně málo to chodí. Ono se to zatoulá mezi letáky. Vyhodíte to, letáky nepotřebujete.

Píší tam, kterou ulici nebo které hřiště opraví, ale nějaký takový stavební záměr, kde budou něco stavět, to tam nepíší.

Hlasatel asi sem tam pročtu, než ho vyhodím. Vypadá to, že jsou tam praktické informace.

Ve školce nás do toho mobilního rozhlasu zapojili. Člověk někam dá své údaje včetně telefonního čísla a pak jsou mu posílány důležité informace ve formě SMS. V době covidu jsme nějaké informace dostali.

Mně posílá zprávy jedna kolegyně, důchodkyně, která tady má syna. Nevím, kde to bere. Asi jí to posílá syn, protože tu pracuje.

Nevýhodou toho mobilního rozhlasu je, že nevaruje předem, nejezděte autobusem X26, protože je tam zácpa. Já potom řeším problém, že jsem hodinu v autobusu, překamiónováno. Objížďka X 26 vede přes dálnici.

Jak je TV Praha, televize, tak patnáctka tam nic nemá, ani náhodou. Všechny možné Prahy mají, osmička, šestka.

Je možné přes stránky úřadu začít posílat nějaký newsletter pro lidi, kteří potřebují informace o kultuře? Nebo akce pro děti. Ale určitě bych to nedělal přes mobilní zprávy. Mobilní zprávy vyvolávají pocit, že je to urgentní, kdežto tyhle zprávy by se hodily více do e-mailu.

4. ZPRACOVATEL STUDIE

DEMOGRAFIE MORAVA

Společnost **DEMOGRAFIE MORAVA** se zaměřuje na zkvalitňování života ve městech a obcích na Moravě i v Čechách. Nabízíme demografické prognózy, průzkum veřejného mínění, plánování sociálních služeb či plánování kapacit škol a školek. Díky našim dlouholetým zkušenostem Vám dokážeme zaručit spolehlivé výsledky prvotřídní kvality, které slouží pro tvorbu podkladů pro strategické rozvojové plány a komunitní plánování sociálních služeb ve městech a obcích na Moravě i v Čechách.

Petr Fusek